

ENCLAVERIT

Grenzeloos offroadplezier

Met een half oog op mijn tripmeter speur ik de berm af. Dan vind ik de kleine doorgang naar een prachtig slingerpaadje langs het water. Het is de verbinding naar een groot zandpad, waar het gas er lekker op kan. Trialen, driften, gassen en speuren: de Enclaverit laat je alle facetten van het offroadrijden ervaren!

TEKST & FOTO'S Peter Aansorgh

Een dagje grenzeloos offroadplezier, zou je zeggen. Figuurlijk gesproken helemaal waar, maar in letterlijke zin helemaal niet. Je zal zelden zo vaak landsgrenzen overschrijden als tijdens deze rit, die door Offroadtrips.nl wordt georganiseerd. Dat heeft alles te maken met de vreemde constructie van het Kempense dorp Baarle, dat het hart van deze rit vormt. Het bestaat uit de gemeenten Baarle-Nassau en Baarle-Hertog. Beide zijn enclaves en exclaves. Een enclave is een gebied dat wordt omringd door grondgebied van een ander land. Is het gebied zelfstandig, dan is het alleen een enclave, behoort het tot een ander land, dan is het tevens een exclave. Zo is Baarle-Nassau in principe Nederlands en Baarle-Hertog Belgisch. Maar dan wordt het ingewikkeld. Baarle-Hertog wordt omringd door Baarle-Nassau, maar er zijn weer dorpjes van Baarle-Nassau die binnen Baarle-Hertog liggen en dorpjes van Baarle-Hertog die iets verderop 'los' binnen Baarle-Nassau liggen. Een bizarre situatie, waarbij de grens tussen Nederland en België dikwijls door gebouwen en huizen heen loopt. Of de ene kant van de straat is Nederlands en de andere kant Belgisch grondgebied. Een situatie die terug te leiden is naar de 12e eeuw, toen hertog Hendrik I van Brabant en graaf Dirk VII

Je zal zelden zo vaak landsgrenzen overschrijden als op deze rit, en dat heeft alles te maken met de vreemde constructie van het Kempense dorp Baarle.

van Holland een grensconflict hadden. De hertog sloot naar verluidt een bondgenootschap met Godfried II van Schoten, de heer van Breda. Die kreeg een flink stuk land, maar daartoe behoorden een aantal enclaves die aan de Abdij van Thorn toebehoorden. Dat veroorzaakte een lappendeken aan dopjes met verschillende nationaliteiten. En dat is zo gebleven, ook toen België zich in 1830 losmaakte van Nederland.

Ruilverkaveling

De structuur van de enclaves is nooit veranderd. Voor de offroadrijder is dat meer dan een 'fun fact' waarmee er bij triviant nog eens een punt te winnen valt. Het is ook een van de redenen dat je in de omgeving van Baarle nog leuk offroad kan rijden. In Nederland en België zijn namelijk veel kleine akkers en weilanden in het begin van de 20e eeuw door ruilverkaveling of kavelruil van eigenaar gewisseld en samengevoegd, zodat er grotere landerijen zijn ontstaan. Dat heeft ingrijpende gevolgen gehad voor de infrastructuur. Voor de ruilverkaveling waren er heel veel kleine boerenweggetjes, waarover de boeren al hun weilandjes en akkers konden bereiken. Daarvoor gold ook het 'recht van overpad', het recht om over andermans terrein naar je eigen terrein te komen. Na de ruilverkaveling was dat 'overpad' niet meer nodig, de grotere landerijen waren via grotere wegen te bereiken. De kleinere wegen werden omgeploegd en voor

Prachtig om de motor op het gas rond de bocht te laten drijven en weer vol gas het rechte stuk op te stuiven.

zover ze er nog zijn, eindigen ze nu doorgaans in een weiland met prikkeldraad eromheen.

Veel onverhard

Door de ietwat vreemde structuur met enclaves en exclaves heeft de ruilverkaveling in het gebied rond Baarle niet zulke drastische vormen aangenomen als in de rest van de twee buurlanden. Er zijn dus nog ontelbare kleine, soms eeuwenoude slingerpaden, die van grasveld naar akker of bosperceel leiden en die nooit verhard zijn, omdat er – behalve een enkele tractor – toch nauwelijks verkeer overheen ging. Een prachtig gebied voor de offroadrijder dus, vooropgesteld dat hij de wegen ook weet te vinden, want dat is nog niet zo eenvoudig. Ad Kete-laars, de drijvende kracht achter Offroadtrips.nl, is jaren bezig geweest om de – over het algemeen legale – paden, paadjes en landwegen aaneen te rijgen tot een fraaie, 222 km lange offroadtocht, die veel afwisseling biedt: "Je kan vaak aan de ondergrond en de vegetatie zien of je in België of Nederland bent. In België zijn de bomen en struiken anders dan in Nederland. Je ziet aan de manier waarop bospercelen aangelegd zijn, waar je je bevindt. Soms krijg je daarbij wat hulp van een boerderij of huis. De gebruikte baksteen is wezenlijk anders in beide landen. Mocht je het dan nog niet zien, dan word je dikwijls geholpen door het huisnummer. De huisnummers zijn voorzien van een Nederlandse of Belgische print van de nationale vlag. Maar zelfs voor een kenner is het moeilijk te zien of een weiland Belgisch of Nederlands is. Het is dikwijls een stukje Belgische grond van 100 bij 100 meter, dat ergens verscholen ligt in de landerijen."

Bolletje-pijltje

De Enclaverit wordt eenmaal per jaar gereden, doorgaans in maart. In september wordt de rit onder de noemer 'Hart van Brabantrit' nogmaals aangeboden. Startpunt is in beide gevallen Camping de Spaendershorst in Esbeek, waar je in de kantine voor 18 euro het papieren roadbook in ontvangst neemt. Een offroadlicentie is niet nodig, je rijdt immers met gekentekende, verzekerde machines over legale, onverharde wegen. Eventueel zijn er ook files voor een Tripy beschikbaar, maar ik doe het nog ouderwets met een routerol. Dat doen de meesten, zodat er in de kantine een man of zestig aan het plakken zijn om een lange strook te maken van het roadbook, dat de aanwijzingen volgens het bekende bolletje-pijltjesysteem geeft. Elke kruising en afslag is afgebeeld; het bolletje is waar je vandaan komt,

het pijltje is waar je naartoe gaat. De afstand tussen de verschillende afslagen wordt aangegeven, alsmede de tripafstand ten opzichte van het startpunt. Omdat iedereen wel eens fout rijdt, zijn er een paar punten waar je de tripmeter op nul moet zetten, zodat je geen al te grote afwijkingen krijgt als je geen aanpasbare tripmeter hebt. Die heeft mijn KTM EXC450 wel, dus als ik verkeerd rijd, kan ik terugrijden naar het laatste juiste punt en daar mijn tripmeter terugstellen op de bijbehorende tripstand, voor ik het opnieuw probeer.

Zand

Als de EXC van de aanhanger is, de routerol is geplaatst en de crosslaarzen zijn aangesnoerd, kan het avontuur beginnen. Ik maak al gauw kennis met de Brabantse zandgrond, waarin je goed gang moet houden om stabiel te blijven en niet te blijven steken. Dat is nogal een uitdaging, omdat ik daarbij het roadbook op mijn stuur in de gaten moet houden. Om de drie aanwijzingen moet ik de rol met de hand een stukje verdraaien om de volgende aanwijzingen in beeld te krijgen. Op de hardere stukken is dat tijdens het rijden te doen, maar juist in het mulle zand kan je er beter voor stoppen. Dan is het echter weer listig om terug op gang te komen, met een spinnende achterband. Hoeft het niet, dan is het prachtig om de motor op het gas rond de bocht te laten drijven en weer vol gas het rechte stuk op te stuiven. Al gauw blijkt daarbij dat het niet alleen maar rechte stukken langs de akkers zijn. Af en toe kom je een bosperceel tegen, waar je slingerend doorheen gaat of over bulten en dalen moet rijden. Soms zijn er smalle paadjes, waar je behoedzaam overheen moet laven, smalle bruggetjes, dan weer echte knippen, waar je de cadans niet moet verliezen. Het is enorm leuk om zoveel verschillende parcours op één trip tegen te komen!

Speciale allroadroute

Opvallend is dat je maar af en toe een van de andere deelnemers van deze Enclaverit tegenkomt. Ad heeft verschillende routes gemaakt, om de drukte en eventuele overlast voor de omgeving te beperken. Er is ook een verschil in moeilijkheidsgraad. Er is zelfs een speciale allroadroute, die geschikt is voor zwaardere motoren of minder ervaren rijders. Dat vind ik ontegenzeggelijk een voordeel ten opzichte van de reguliere offroadritten, waar vaak 1.000 man op af komen. Voor mij veel te druk, en als middelmatige offroadrijder heb ik dan ook nog wel eens last van andere deelnemende 'helden' die den-

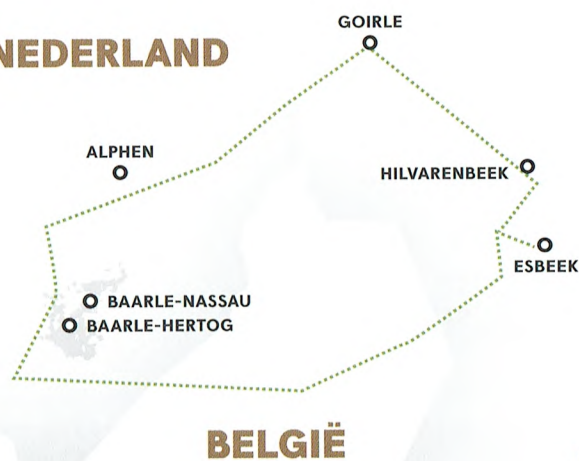

Ook een keer proberen?
Kijk dan op www.offroadtrips.nl

Tankstops overstaan is niet verstandig omdat de motoren in het zand best veel verbruiken.

NEDERLAND

BELGIË

Het is verbazingwekkend om te zien hoeveel bos en veldwegen in Nederland en België nog legaal te berijden zijn.

Spoorzoeken

Iets wat deze offroadrit een extra dimensie geeft, is het spoorzoeken. Het tekeningetje op je roadbook moet je interpreteren en vergelijken met de situatie buiten. Meestal is het duidelijk, soms is het even zoeken naar de juiste afslag en het juiste paadje. Maar het lukt uiteindelijk altijd en het biedt enorm veel afwisseling. Soms zijn het echte stukken los zand, vaak zijn het wat harder aangereden paden en een enkele keer kom je – als het slecht weer is geweest – over stukken met behoorlijk wat modder. Maar of ik door België of Nederland rijd, weet ik meestal niet eens. In het ene dorpje zie je wat meer witte kentekenplaten, in het andere wat meer gele, maar verder? In grote lijnen rijd je in het gebied tussen de gemeenten Reusel, Hilvarenbeek, Ravels en Turnhout. Het is ook verbazingwekkend om te zien hoeveel bos en veldwegen in Nederland en België nog legaal te berijden zijn. Hier en daar maak je een oversteek of korte doorsteek over klinkers en asfalt, maar de stukken asfalt zijn misschien 20% van de hele route. En af en toe is er een benzinepomp in de route opgenomen. Soms liggen ze wat dicht bij elkaar, maar dat blijkt toch wel nuttig. Ik kom er al snel achter dat motoren in het zand best veel verbruiken en dat de Suzuki DR van mijn kompaan een erg klein tankje heeft. Via een waterflesje krijgt hij wat jus uit mijn tank, waarna we samen net de volgende sapzuil halen. Tankstops overslaan is dus niet verstandig.

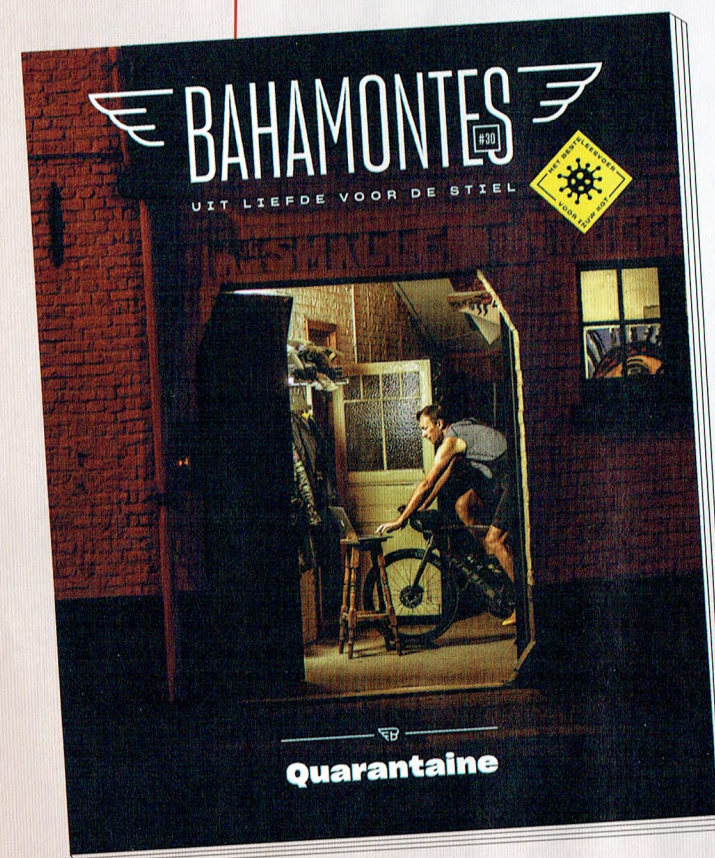
Voor wie?

Om overlast te voorkomen en om te zorgen dat we over tien jaar nog steeds offroad mogen rijden, is het aantal deelnemers dat aan de Enclaverit of de Hart van Brabant mag meedoen beperkt. Het beste neem je deel met een echte offroad- of enduro-motorfiets. Een allroad kan als het niet te droog of te nat is. Bij droogte zijn veel delen echte zandbakken en tijdens natte periodes worden veel paden door zwaar landbouwverkeer totaal kapotgereden en heb je met een enduro je handen al meer dan vol. Voor de tussenperiodes is het echter goed te doen met een allroad motorfiets, mits je enige ervaring hebt en bent voorzien van de juiste banden. —

ken dat ze de Dakar rijden en de mindere goden daarbij best van de weg mogen raggen. Hier kan je lekker je eigen tempo rijden, zonder dat je last hebt van anderen of anderen in de weg rijdt. De tocht van Ad is dan ook zeker geen crosswedstrijd voor gekentekende motoren, waar je in omgeploegde akkers door diep uitgereden sporen en modderpoelen moet baggeren. Daar houd ik niet van, deze enclaverit past me beter. Ik rijd liever over paadjes waar je moet balanceren en heuveltjes waar je overheen moet trialen, terwijl ik ook geniet van de lange, rechte paden, waar je staand op de voetsteunen in hoog tempo overheen kan blazen. Uiteraard moet je daarbij ook rekening houden met de omgeving: het roadbook geeft aan waar je beter met weinig lawaai of snelheid langs kan rijden en natuurlijk houd je rekening met wandelaars en fietsers: de sporadische keren dat je ze tegenkomt ga je van het gas, hobbelt er stapvoets voorbij en zwaait vriendelijk. Dan zwaaien ze vriendelijk terug en houden ze een plezierig gevoel over aan jullie ontmoeting. Ze zullen dus ook niet klagen en er staan straks niet ineens overal bordjes dat je er niet meer in mag. Hoe moeilijk kan het zijn?

Extra speciale Quarantaine-editie van Bahamontes! Gemaakt van tussen onze eigen vier muren uit liefde voor de stiel!

Of het de moeite loont? Meer dan! Dit is het ideale leesvoer om mee #inuwkot te blijven. Met, onder meer, steengoede verhalen over Greg Van Avermaet zijn raid in Rio en de bizarre aanloop naar Dwars door Vlaanderen 2016 - de koers de dag na de aanslagen in Brussel, openhartige gesprekken met wereldkampioen Mads Pedersen en Corona-coureur Max Richeze, wielerveditatie aan een tuinmuur en veel, veel meer.

Bestel op
WWW.TIJDSCRIFTENWINKEL.BE